

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Toma Nadejda și Boico Victor,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar a Diviziei motorizate de garda nr. 88 a Armatei Rosii a diviziei de pușcași a regiunii Zaporojie, detinatoare a Ordinelor „Lenin”, „Suvorov” și „Bogdan Hmelnițchii” din 5 noiembrie 1945, în privința lui

***Bîcatari Serghei XXXXX**, a.n. XXXXX,
la momentul condamnării originar și domiciliat
XXXXX și*

***Hirjev Gheorghii XXXXX**, a.n. XXXXX,
la momentul condamnării originar și dimiciliat
XXXXX*

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar a Diviziei motorizate de garda nr.88 a Armatei Rosii a diviziei de pușcași a regiunii Zaporojie, detinatoare a Ordinelor „Lenin”, „Suvorov” și „Bogdan Hmelnițchii” din 5 noiembrie 1945, ***Bîcatari Serghei XXXXX*** a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, la pedeapsă de 7 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 2 ani, fără confiscarea averii personale și achitat pe capătul de acuzare prevăzut la art. 193-7 Cod penal al RSFSR.

Prin aceeași sentință, ***Hirjev Gheorghii XXXXX*** a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, la pedeapsă de 7 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 2 ani, fără confiscarea averii personale și achitat pe capătul de acuzare prevazut la art. 193-7 Cod penal al RSFSR.

2. Inculpații Bîcatari Serghei și Hirjev Gheorghii au fost declarați vinovați și condamnați pentru faptul că, efectuând serviciul militar în cadrul Armatei Roșii, au

dezertat cu intenția de a trăda patria și de a trece de partea americanilor. Tot ei, printre militarii sovietici și cetățenii germani, au făcut agitație antisovietic.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Bîcatari Serghei a recunoscut vinovația sa în comiterea infracțiunilor imputate și prin declarațiile sale, a susținut învinuirea înaintată.

În cadrul aceleași ședințe de judecată, inculpatul Hirjev Gheorghii a recunoscut vinovația sa în comiterea infracțiunilor imputate și prin declarațiile sale, a susținut învinuirea înaintată.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Bîcatari Serghei și Hirjev Gheorghii, pe motiv că sentința a fost pronunțată doar în baza declarațiilor condamnaților fără administrarea și cercetarea altor probe.

La fel, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpaților, deoarece afirmațiile lor nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede dispoziția art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Mai mult, instanța de judecată i-a privat pe inculpați de un drept fundamental și anume, dreptul la apărare, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie.

Astfel, condamnările lui Bîcatari Serghei și Hirjev Gheorghii constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Bîcatari Serghei și Hirjev Gheorghii, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, condamnările Bîcatari Serghei și Hirjev Gheorghii, în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitați.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție

recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că, condamnații nu au fost asistați de un apărător, învinuirea nu a fost înaintată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a analizat declarațiile celor din urmă și fără a le corobora cu probele administrate pe dosarul respectiv, și-a format concluzia de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul singură să se apere și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 52, 53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „trădare de patrie”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală declară recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse mai sus, denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Bîcatari Serghei și Hirjev Gheorghii la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar a Diviziei motorizate de garda nr. 88 a Armatei Rosii a diviziei de pușcași a regiunii Zaporojie, detinatoare a Ordinelor „Lenin”, „Suvorov” și „Bogdan Hmelnițchii” din 5 noiembrie 1945, în privința condamnării lui *Bîcatari Serghei XXXXX* și *Hirjev Gheorghii XXXXX*, în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Bîcatari Serghei XXXXX și *Hirjev Gheorghii XXXXX* sânt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *15 martie 2021*.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Toma Nadejda

Boico Victor